

регулювання екооптимальної чисельності населення на місцевих, національних та глобальних рівнях. Потрібна глобалізація та децентралізація державного управління не лише в адміністративно-соціальному вимірі, але й в екологічному. Державне управління повинно поступово обмежувати свій вплив на екологічні процеси, надаючи екосистемам країн та біосфері планети все більшого простору для системи екологічної саморегуляції природи, створеної в процесі еволюції, уникаючи водночас крайнощів екоанархізму, як повної відмови втручання держави у екосистему країни, розкриваючи екокретивний потенціал інституту держави.

Отже, підсумовуючи все вищенаведене, для розбудови екологічної держави органи державної влади повинні концентруватися на правових, економічних та психологічних механізмах.

Список використаних джерел:

1. Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року : Закон України від 21 грудня 2010 року № 2818–VI.
2. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 26 червня 1991 року № 1268–XII.

Павлов Є.О.

аспірант,

Харківський регіональний інститут державного управління

Національної академії державного управління

при Президентові України

КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ В ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ. ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

Як відомо, корупція є однією із найнебезпечніших загроз правам людини, демократії, правопорядку, чесності та соціальній справедливості, вона перешкоджає економічному розвитку та загрожує належному і справедливому функціонуванню країн, має негативні фінансові наслідки для громадян, компаній і держав, а також для міжнародних установ.

На сьогоднішній день в нашій державі здійснюється низка заходів у сфері запобігання та протидії корупції, більша частина з яких направлена саме на запобігання корупції, як і в більшості країн Європи.

Одним із основних напрямів у сфері запобігання корупції є виявлення корупційних ризиків, які можуть виникнути в діяльності державних службовців, а також усунення умов та причин виникнення цих ризиків.

Вказані корупційні ризики постійно досліджуються науковцями та громадськими організаціями у різних сферах державного управління.

При цьому, за поширеністю корупційні ризики в діяльності державних службовців можна розташувати в такому порядку: – недоброчесність

державних службовців; – виникнення конфлікту інтересів; – безконтрольність з боку керівництва; – наявність дискреційних повноважень [1].

Проблеми корупції в органах державної влади розглядаються провідними науковцями та експертами сьогодення. Такі дослідники, як О. Мельниченко, Ю. Мірошник, В. Ткач, Г. Толстих, В. Степанюк, В. Філіпповський, Г. Чернецька, І. Чубенко займались питанням державної політики протидії корупції серед державних службовців, розглядали причини та шляхи подолання цієї злочинної діяльності.

Аналізуючі причини корупції, погоджуємось з думкою О. Мельниченко про те, що основними з них є низька оплата праці чиновників та збільшення розриву між доходами державних службовців та «нових багатіїв» [4]. В. Малиновський визначає одним із об'єктивних чинників, що стимулюють «тіньову» діяльність чиновників, дуже низький рівень офіційних доходів вітчизняних державних службовців [2]. Продовжуючи цю думку, Є. Матвіїшин та В. Максимишин зазначають, що корупція є одним із наслідків слабкої мотивації державних службовців [3]. Отже, зважаючи на актуальність проблеми протидії корупції, її масштабність та дійсну небезпеку для життєдіяльності суспільства, є доцільним щодо створення дієвої системи попередження та запобігання проявам корупції серед державних службовців.

В Україні у сфері протидії корупції зроблено досить багато, зокрема прийнято спеціальний антикорупційний закон та низку інших законодавчих актів антикорупційного спрямування, схвалено Концепцію боротьби з корупцією, розроблено спеціальну антикорупційну програму, проголошено курс на посилення протидії цьому явищу, запроваджено систематичне проведення організаційних заходів за участю керівників правоохоронних та інших державних органів з питань протидії корупції тощо. Однак, ці та інші заходи, що здійснюються в державі та суспільстві, поки що не мали відчутних позитивних результатів [5]. Міжнародна громадська організація Transparency International у бюлетені за травень 1994 р. відзначила: «Феномен корупції має глобальний характер. Корупція стала звичним явищем у багатьох провідних державах світу» [6]. Проблеми, які пов'язані з корупцією, мають місце практично у будь-якій державі, незалежно від політичного устрою та рівня економічного розвитку. Корупція становить суттєву загрозу як для економічно розвинутих країн з традиційно міцними засадами демократії, так і для країн, які переживають економічну і соціальну кризу і лише стають на шлях демократії.

Проблемою, пов'язаною з поширенням корупції в сучасних українських умовах, можна назвати досить широку соціальну базу для її відтворення в середовищі державних службовців. Більшою мірою це проявляється на центральному рівні. Важливе значення має й думка учасників соціологічних досліджень про недостатність тільки правових заходів щодо подолання корупції й необхідності розробки комплексного підходу до рішення питань по її подоланню. Ефективним інструментом на шляху запобігання та протидії корупції може стати комплекс механізмів протидії та попередження корупції в органах публічної влади. При цьому механізми протидії мають бути спрямовані на ліквідацію причин і зменшення прояву корупціогенних чинників і мають

виключно нисхідний характер, від державних органів до громадянина, механізми ж попередження базуються на тісній взаємодії держави та інституцій громадянського суспільства і спрямовані на руйнацію передумов корупції. Система механізмів протидії та попередження корупції містить: державно-політичні, державно-правові, соціально-економічні, суспільно-громадянські, соціокультурні [7].

Основні напрямки й завдання боротьби з корупцією в органах публічної влади України повинні бути сформовані в систему механізмів правового, економічного, організаційного, виховного характеру відносно профілактики корупційних дій державних службовців, включаючи розвиток загальної культури відносин влади в українському суспільстві [7].

Повинна бути прийнята реальна державна Стратегія боротьби з корупцією, в якій необхідно не тільки декларувати необхідність вживання різних заходів до корумпованих чиновників, але й показати правові, економічні, організаційні й соціальні механізми мінімізації корупції в органах публічної влади, а також профілактики корупційних дій державних службовців запозичуючи досвід інших держав.

Необхідність використання та врахування зарубіжного досвіду у сфері боротьби з корупцією в системі державного управління нашої країни зумовлюється ще й тим, що основні закони функціонування чиновницького апарату універсальні і, як свідчить практика, багато в чому не залежать від національної специфіки. Враховуючи викладене, з метою зниження загального рівня корупції в Україні необхідно: привести національне антикорупційне законодавство у відповідність з міжнародно-правовими стандартами на основі наукової розробки способів імплементації положень міжнародних документів; законодавчо закріпити чіткий поділ корупційних діянь на види за ступенем суспільної небезпечності на кримінальні, адміністративні, дисциплінарні та цивільно-правові; розробити ефективні заходи щодо попередження, розслідування корупції та визначити процедуру притягнення до відповідальності за вчинення корупційних діянь; встановити окрему норму щодо процедури притягнення до відповідальності за вчинення корупційних діянь осіб з особливим правовим статусом (судді, працівники правоохоронних органів тощо) [8].

Таким чином, досвід країн світу щодо запобігання та протидії корупції, зважаючи на специфіку системи їх державного управління, становить певний інтерес для України. Такі напрацювання можуть використовуватися у практичній діяльності вітчизняних державних органів, покликаних боротися з корупцією, а також при розробці нормативно-правових актів, спрямованих на зменшення впливу корупції у сфері державного управління. Протидія корупції в системі державного управління потребує розробки і проведення заходів з метою попередження, виявлення та припинення правопорушень, пов'язаних з корупцією, усунення їх наслідків та покарання винних. Система відповідних заходів має базуватися на принципах законності, гласності, невідворотності покарання за корупційні правопорушення, відновлення порушених прав, відшкодування громадянам, їх об'єднанням, державі збитку від правопорушень,

пов'язаних з корупцією. Ці заходи необхідно розглядати як невід'ємну складову реформи системи державного управління.

Список використаних джерел:

1. Міністерство юстиції України 12.04.2011 «Корупційні ризики в діяльності державних службовців» Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/n0026323-11>
2. Малиновський В. Я. Державна служба: теорія і практика : навч. посіб. / В. Я. Малиновський. – К. : Атіка, 2003. – 160 с.
3. Матвіїшин Є. Мотиваційний моніторинг – засіб підвищення ефективності роботи державних службовців / Є. Матвіїшин, В. Максимишин // Ефективність державного управління : зб. наук. пр. / редкол. А. О.Чемерис (голов. ред.) [та ін.]. – Львів : Вид-во ЛРІДУ НАДУ, 2004. – Вип. 5. – С. 449–455.
4. Мельниченко О. Подолання корупції як складова державної політики детінізації доходів чиновників / О. Мельниченко // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. пр. / редкол. С. М. Серьогін (голов. ред.) [та ін.]. – Д. : Вид-во ДРІДУ НАДУ, 2005. – Вип. 4 (22). – С. 20–27.
5. Кононенко, С. Я. Шляхи вдосконалення боротьби з корупцією в ОВС України / С. Я. Кононенко // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика) : наук.–практ. журнал / Координац. ком. по боротьбі з корупцією і організ. злочинністю при Президентіві України, Міжвідом. н.–д. центр. – 2007. – № 17. – С. 185–193.
6. Волженкин, Б. В. Корупция / Б. В. Волженкин. – СПб : Санкт–Петербургский юрид. ин–т Генеральной прокуратуры РФ, 1998. – 44 с.
7. Сергій Серьогін «Механізми попередження та протидії корупції в органах публічної влади», режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/putp/2010-1/doc/4/01.pdf>
8. Мірошник, Ю. П. Організаційно-правові заходи протидії корупції в органах державної влади та управління / Ю. П. Мірошник // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика) : наук.-практ. журн. / Координац. ком. по боротьбі з корупцією і організ. злочинністю при Президентіві України, Міжвідом. н.–д. центр. – 2007. – № 16. – С. 138–145.

Подп'ятнікова А.Я.

кандидат наук з державного управління,

провідний фахівець,

Університет митної справи та фінансів

КОМПЛЕКСНИЙ МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКУ ТРАНЗИТИВНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ

Інтенсивні зміни як в межах так і ззовні країни обумовлюють необхідність їх врахування при створенні умов для розвитку нашої держави у перехідному періоді. Зокрема, на розвиток транзитивного простору впливає багато факторів як зовнішніх так і внутрішніх. Серед них політичне становище в країні, фінансова стабільність, соціокультурний розвиток, наявність відповідної організаційної структури держави та існуючі мотиваційні стимули, що